

פרשת וארא

נושא השבוע: אילן יוחסין – עץ המשפחה

מה בפרשה

- הפעולות שאילצו את פרעה לשלח את העם - ה' מזכיר למשה מה שעשה לאבות ומודיע לו מה הוא מתכוון לעשות לעמו, משה דיבר אל העם אבל אלו לא הקשיבו לו, פקפוק משה בהצלחת השליחות, תשובת ה' וקביעת גילם של משה (80) ואהרון (83) בדברם אל פרעה.
- האותות שעשו משה ואהרון לפני פרעה - לפני סיפור המכות וכהקדמה לו בא סיפור המטה ההופך לתנין ובולע את מטות החרטומים שהפכו לתנינים.
- מכות מצרים – שבע מתוך עשר המכות: דם, צפרדע, כינים, ערוב (תערובת של מיני בעלי חיים מזיקים, כגון נחשים עקרבים ושרצים או לפי חז"ל חיות טרף), דבר, שחין (מחלת עור) וברד.

נושא השבוע

בתוך הרצף הסיפורי, אחרי הציווי האלוהי למשה לדבר אל פרעה מלך מצרים, משובצת מגילת יוחסין של שלושה שבטים: ראובן שמעון ולוי. הרשימה המפורטת ביותר היא זו של שבט לוי. עיקר הכוונה בשיבוץ רשימה זו היה כנראה הדגשת רעיון הבחירה - מכל שבטי ישראל נבחר שבט לוי לשרת בקודש, מבין בני לוי נבחר במיוחד אהרן, ומבניו של אהרן נבחר פנחס. לפי רשימה זו לקח לו אהרן אשה משבט יהודה. קשר משפחתי זה יבוא לידי ביטוי בברית שהיתה בין שבט יהודה למשפחת אהרן בתקופת הממלכה המאוחדת (דוד ושלמה).

בתורה מסופרים סיפוריהם של אבות האומה: אברהם, יצחק ויעקב.

אבל לא ברור, מדוע מפורטת שלשלת כל הדורות,

מאדם הראשון ועד אברהם? נמשול על זה משל:

היה היה מלך שהייתה לו מרגלית יקרה מאד בכתרו.

יום אחד כשעבר המלך בדרך, נפלה המרגלית מכתרו

והתערבה בעפר.

מה עשה המלך? לקח את כל הפמליה שלו, ועשה מהעפר

ערמות ערמות וכל ערמה סינן במסננת כדי לחפש את המרגלית.

חיפש בערמה הראשונה – ולא מצא,

בערמה השנייה – ולא מצאה,

ובערמה השלישית – נמצאה המרגלית.

כך חיפש הקב"ה בכל הדורות את האדם שיהיה הראש לעם ישראל:

חיפש מאדם ועד אברהם ולא מצא - כשהגיע לאברהם, נמצא אברהם ראוי,

ומכאן והלאה בחר אותו ואת צאצאיו להקים את עם ישראל.

(על-פי בראשית רבה (וילנא) פרשה לט סימן י')

מ

ד

ר

ש

ביאורי מילים:

מרגלית = אבן יקרה

פמליה = המלווים שלו.

ראוי = מתאים להיות ראש לעם ישראל

קריאת המדרש ודין

המדרש מסביר את עצם **בחירתו** של אברהם מתוך השושלת. ניתן להסביר

לתלמידים כי המדרש נובע מתוך ההנחה כי כתיבת אילן יוחסין היא עניין **מסובך**,

שכן כי בכל דור נוספים עוד ועוד אנשים, כך שאחרי ארבעה דורות עשויים להיות

עשרות אנשים הנכללים באילן. בנוסף לכך **נישואים** - לאנשים מתוך האילן,

מצרפים אליו עוד דמויות נוספות והעניין הופך למסובך עוד יותר...

ניתן לרשום על הלוח את **השושלת** מאדם עד נח: אדם, שת, אנוש, קינן, מהללאל,

ירד, חנוך, מתושלח, למך, נח. וכן את השושלת מנח ועד אברהם. ולשאל: מה

מיוחד באילנות אלו? מופיעים רק גברים. לכל אחד מהם היו אחים ששמותיהם

לא מוזכרים – מדוע? אולי כדי לחסוך מקום?! כשרוצים לספר רק את אילן

היוחסין עד אברהם – חשוב למצוא את ה"מרגלית" – אברהם הוא החשוב ולכן

אין פירוט על כל אחד מאבות אבותיו.

